

Avaleht>Kohtumenetlused>Tsiivilasjad>Dokumentide kättetoimetamine: õigusdokumentide ametlik edastamine

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [de](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

saksa keel

Swipe to change

Dokumentide kättetoimetamine: õigusdokumentide ametlik edastamine

Saksamaa

1 Mida tähendab õigustermin „dokumentide kättetoimetamine” praktikas? Miks on dokumentide kättetoimetamise kohta kehtestatud eraldi normid?

Dokumentide kättetoimetamine on õigustermin, mida kasutatakse olukorras, kus vajalik on õiguslikest deklaratsioonidest ja otsustest kirjalikus vormis teavitamine ning selle õiguslikult sobivas vormis dokumenteerimine. Teavitamist võib defineerida teabe saajale teatavate andmetega tutvumise võimaluse loomisena.

Dokumentide kättetoimetamist rakendatakse kohtuprotsessi- ja menetluse nõuetekohasuse ning õigluse tagamiseks. Kättetoimetamise eesmärk on tagada, et dokumentide saaja oleks kohtumenetlusest teavitatud või talle oleks vähemalt tehtud võimalikuks olla sellest teavitatud. Seetõttu on dokumentide kättetoimetamise puhul alati esmane eesmärk juhtida tähelepanu nende sisule. Siiski vastutab dokumentides esitatud teabe teatavaks võtmise eest eelkõige saaja ise.

Dokumente kättetoimetavale poolele tuleb esitada tõend(id) selle kohta, millal ja kuidas dokument saajale kätte toimetati. See nõue tuleneb õiguskindluse põhimõttest.

2 Millised dokumendid tuleb ametlikult kätte toimetada?

Nõudeid selle kohta, millised dokumendid peab ametlikult saajale kätte toimetama, ei ole üheski õigusaktis lõplikult sätestatud.

Automaatselt on kohustus toimetada kätte need dokumendid, millele vastab konkreetne õiguslik nõue või kohtuotsus (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*Zivilprozessordnung – ZPO*) paragrahvi 166 lõige 2).

Poolte algatusel toimetatakse dokumendid kätte seaduses sätestatud juhtudel, näiteks vahistamise, ajutise lähenemiskeelu või vara arestimise korralduse ja krediidikorralduse puhul (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 191).

Ametlikku kättetoimetamist nõutakse mis tahes juhtudel, kui see on asjakohane ja mõistlik ning alati juhul, kui see on vajalik õiguskindluse tagamiseks – näiteks juhul, kui õiguste kehtestamise või tähtaegade arvestamise alguseks loetakse teavitamist. See tähendab, et näiteks hagiavalduste või kohtuotsuste puhul, mille kohta saab esitada otsese apellatsiooni, on kättetoimetamine seadusega nõutud.

3 Kes vastutab dokumentide kättetoimetamise eest?

Eristada tuleb automaatset kättetoimetamist ning poolte algatusel elluviidavat kättetoimetamist.

Kui dokumendid toimetatakse kätte automaatselt, toimetatakse need alati kätte kohtu kantselei poolt, kus menetlust ellu viiakse (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 168 lõige 1). Kantseleil on õigus valida kättetoimetamise viis enda parima äranägemise järgi ning valida alljärgnevate võimaluste seast.

Näiteks võidakse näiteks dokumendid kätte toimetada juristi vahendusel kättesaamiskinnituse vastu (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 174).

Dokument võidakse saajale või tema esindajale kätte toimetada otse, tuues selle füüsiliselt kohale kohtu ametlikku asukohta (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 173).

Samuti võib kantselei dokumentide kättetoimetamise teha postiteenuse osutaja ülesandeks. Saksamaa viidatakse terminiga „postiteenuse osutaja“ ettevõtetele, kes on postiteenuste osutamiseks liiduvõrguagentuuril (*Bundesnetzagentur*) saanud litsentsi. Nimetatud kontekstis võib teenuse osutaja valida konkreetse erimeetodi: kättetoimetamise tähtis postiga kättesaamiskinnituse vastu (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 173).

Samuti võidakse anda dokumentide kättetoimetamise ülesanne kohtu töötajale.

Teatavatel seaduses sätestatud juhtudel vastutab kohtunik kättetoimetamise korraldamise eest, näiteks välisriikides kättetoimetamise puhul (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvid 183 ja 184) või avaldamise teel kättetoimetamise puhul (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvid 186 ja 187).

Kättetoimetamise poolte algatusel peab alati ellu viima kohtu määratud õiguskaitsetöötaja, kellele selle ülesande annab asjakohane pool otse või menetlust ellu viiva kohtu kantselei määratud vahendaja (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 192).

Kohtu määratud õiguskaitsetöötaja võib dokumentide kättetoimetamise ülesande anda omakorda edasi postiteenuse osutajale (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 194).

4 Aadressi väljaselgitamine

4.1 Kui lähtuda dokumentide kättetoimetamisest Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määruse (EÜ) nr 1393/2007 (kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusajades) kohaselt, siis kas teie liikmesriigi vastuvõttev asutus püüab omal algatusel välja selgitada kättetoimetatavate dokumentide aadressaadi asukohta, kui aadressaat ei ela enam edastavale asutusele teadaoleval aadressil? Kui saaja ei ela kättetoimetamise taotluses määratud aadressil, üritab kasutatav Saksamaa vastuvõttev asutus tavapäraselt saaja tegeliku aadressi kindlaks teha. See ei kehti juhtudel, kui saaja on kolinud või kui kättesaamise taotlusel märgitud saaja aadress on vale või ei ole täielik. Vastuvõttev asutus osutab kirjeldatud juhul sellist teenust siiski vabatahtlikult ega ole kohustatud seda tegema.

4.2 Kas välisriigi kohtuasutustel ja/või kohtumenetluse pooltel on võimalik kasutada teie liikmesriigi registreid või teenuseid, mis võimaldaksid välja selgitada isiku kehtiva aadressi? Kui jah, siis millised registrid või teenused on olemas ja milliseid menetlusi tuleks järgida? Kas selle eest tuleb ka tasuda?

Kooskõlas kodanike registreerimist käsitleva Saksamaa liiduseaduse (*Bundesmeldegesetz – BMG*) paragrahviga 44 on välisriikide avalikel asutustel ja eraisikutel õigus saada Saksamaa registreerimisasutustelt konkreetse isiku kohta teatavaid andmeid ilma nende andmete taotlemise põhjust avaldamata. Kõnealust dokumenti nimetatakse registri lihtväljavõtteks (*einfache Melderegisterauskunft*).

Registri lihtväljavõtte sisaldab järgmisi andmeid:

- perekonnanimi,
- eesnimed,

- doktorikraad,
- praegune aadress,
- juhul, kui isik on surnud, siis ka sellekohane märkus.

Taotlus tuleb esitada pädevale registreerimisasutusele. Üldjuhul on selleks isiku elukohaks loetava omavalitsuse, linna või asula elamuregister (*Bürgeramt*). Registri väljavõtte eest on ette nähtud tasu. Tasu suurus on liidumaades erinev.

Registri väljavõtte saab väljastada üksnes juhul, kui otsitav isik on võimalik taotleva asutuse esitatavate andmete alusel täpselt tuvastada, s.o lubatud ei ole kasutada võimalike isikute ligikaudset loendit.

Lisaks ei tohi registri väljavõtet väljastada juhul, kui kõnealuse isiku kohta on registris määratud avalikustamise keeld kooskõlas kodanike registreerimist käsitleva Saksamaa liiduseaduse paragrahvi 41 või kui avalikustamine kahjustaks mis tahes muul viisil asjakohase isiku kaitstud huve (kodanike registreerimist käsitleva Saksamaa liiduseaduse paragrahv 8).

4.3 Kuidas menetlevad teie liikmesriigi ametiasutused nõukogu 28. mai 2001. aasta määruse (EÜ) nr 1206/2001 (liikmesriikide kohtute vahelise koostöö kohta tõendite kogumisel tsiviil- ja kaubandusajades) alusel saadetud taotlusi, mille eesmärk on välja selgitada isiku kehtiv aadress?

Saksamaal ei loeta aadressi kindlaks tegemist üldjuhul õiguslike toimingute hulka.

Võttes arvesse asjaolu, et isegi välisriikide avalikud asutused ja eraisikud saavad omal initsiatiivil hankida registri lihtväljavõtte, ei ole taotluse esitamine määruse (EÜ) nr 1206/2001 kohaselt vajalik.

5 Kuidas dokumendid tavaliselt kätte toimetatakse? Kas on võimalik kasutada ka alternatiivseid meetodeid (lisaks 7. punktis osutatud asenduskättetoimetamisele)?

Praktikas on kõige levinum kättetoimetamise viis automaatne dokumentide kättetoimetamine. Selle ülesande täidab tavaliselt postiteenuse osutaja. Kohtu sekretär väljastab kättetoimetamise taotluse ning esitab kättetoimetatava dokumendi füüsilisel suletud ümbrikus koos kasutusvalmis eeltrükitud dokumendiga kättetoimetamise kohta (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 176). Seejärel toimetab postiteenuse töötaja dokumendi saajale. Eelistatavalt tuleks dokument kätte toimetada otse saajale, mis tähendab dokumendi üleandmist isiklikult saajale. Nimetatud füüsilise kohaletoimetamise võib ellu viia mis tahes kohas ja see ei ole piiratud konkreetse piirkonnaga (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 177). Eespool viidatud saaja on isik, kellele esitamiseks on dokument ette nähtud, või tema õigusjärgne esindaja (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 170) või volitatud saaja (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 171).

Kui dokument on kätte toimetatud, täidab postitöötaja eeltrükitud dokumendi kättetoimetamise kohta ja saadab selle viivitamata kättetoimetamise tõendina kohtu kantseleisse.

Kui poolt esindab jurist, toimetatakse dokumendid üldjuhul kätte juristi vahendusel kättesaamiskinnituse vastu (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvid 171 ja 174). Dokumendi kättesaamisel allkirjastab jurist kättesaamiskinnituse ja saadab selle kohtule.

Kui mõlemad pooli esindavad juristid, võib üks jurist dokumendid kätte toimetada teise juristi vahendusel (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 195). See kehtib ka automaatselt kättetoimetatavate seisukohti käsitlevate dokumentide puhul eeldusel, et vastaspool ei tule samal ajal teavitada kohtuotsusest. Seisukohti käsitlev dokument peab sisaldama deklaratsiooni selle kohta, et dokument toimetatakse kätte ühelt juristilt teisele. Ka siinkohal on kättetoimetamise tõend kättesaamise allkirjastatud ja kuupäevastatud kinnitus.

6 Kas teie riigi tsiviilmenetluses lubatakse dokumentide elektroonilist kättetoimetamist (kohtu- või kohtuväliste dokumentide kättetoimetamine elektrooniliste sidevahendite, nagu e-post, internetipõhine turvaline rakendus, faks, tekstisõnum jne abil)? Kui jah, siis millist liiki menetluste puhul on see lubatud? Kas sellise dokumentide kättetoimetamise meetodi kasutamise võimaluse/lubatavuse suhtes kehtivad sõltuvalt aadressaadist (õigusvaldkonna esindaja, juridiiline isik, äriühing või muu ettevõtlussektori liige jne) piirangud?

Kõiki tsiviilasjade menetlustega seotud juriidilisi dokumente on võimalik kätte toimetada elektrooniliselt. Ülekandmise jaoks peab dokumendil olema õiguspärane elektrooniline allkiri ning dokument peab olema kaitstud kolmandate poolte volitamata juurdepääsu eest. Kõik juristid, notarid, kohtu määratud õiguskaitsetöötajad ja maksunõustajad ning kõik avalikud õigusasutused, -organid ja institutsioonid on kohustatud elektrooniliselt kättetoimetatud dokumendid aktsepteerima. Muudele menetluste kaasatud pooltele võib dokumendid elektrooniliselt kätte toimetada juhul, kui nad on andnud oma sõnaselge nõusoleku elektrooniliste dokumentide üleandmiseks.

Dokumendid võib kätte toimetada ka juristidele, notaritele, kohtu määratud õiguskaitsetöötajatele ja maksunõustajatele ning avalikele õigusasutustele, -organitele ja institutsioonidele.

Kättetoimetamise tõendina on piisav saaja allkirjastatud ja kuupäevastatud kättesaamiskinnitus. Kättesaamiskinnituse võib kohtule tagastada eeltrükitud paber kandjal, faksi teel või elektroonilise dokumendina.

Lühisõnumi (SMS) teel teabe kättetoimetamine pole lubatud.

7 Asenduskättetoimetamine

Kui dokumente ei ole võimalik otse saajale kätte toimetada, võib kohaldatak olla asenduslik kättetoimetamisviis.

7.1 Kas teie liikmesriigi õigusega on lubatud kasutada muid kättetoimetamise viise (nt teate saatmine kodusel aadressil, avalik teavitamine kohtuaituri, postiteenuse või plakatite kaudu) olukordades, kus dokumentide aadressaadile kättetoimetamine on osutunud võimatuks?

Asenduslik kättetoimetamisviis saaja asendajale

Esimene võimalus kujutab endast kättetoimetamist elukohta, ärruumidesse või institutsioonidesse (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 178). Selle menetluse kohaselt võib asenduslikku kättetoimetamisviisi rakendada juhul, kui isik, kellele dokumendid tuleb kätte toimetada, ei asu oma elukohas, ärruumides või institutsioonis, kuhu ta kuulub.

Asenduslik kättetoimetamisviis tähendab dokumenti füüsilist kohaletoimetamist ühele alljärgnevatest isikutest.

Saaja elukoha aadressil: täisealine pereliige, pere alluvuses töötav isik või täisealine kaaselanik, kes elab püsivalt kõnealuses elamus.

Saaja ärruumides: seal töötav isik.

Institutsioonis: institutsiooni juht või nõuetekohaselt volitatud esindaja.

Eespool nimetatud isikute puhul pole asendusliku kättetoimetamisviisi kasutamine siiski lubatud juhul, kui asjakohane isik on juriidilise vaidlusega seotud kui vastulause esitaja isikule, kellele dokumendid tuleb kätte toimetada.

Asenduslik kättetoimetamine postkasti panekuga

Kui asenduslik kättetoimetamine saaja elukohas või ärruumides ei ole võimalik, võib selle asemel rakendada asenduslikku kättetoimetamist postkasti panekuga (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 180). Sellisel juhul tuleb dokument panna asjakohase elukoha või ärruumi postkasti.

Asenduslik kättetoimetamine hoiustamisega

Kui asenduslik kättetoimetamine saaja elukohas või asenduslik kättetoimetamine postkasti panekuga ei ole võimalik, võib kasutada ka asenduslikku kättetoimetamist dokumentide hoiustamisega kohtu poolt (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 181).

Dokument võib hoiustada kas kättetoimetamise piirkonna kohaliku kohtu (*Amtsgericht*) kantseleis või kui dokumendi kättetoimetamise ülesanne on antud postiteenuse osutajale, siis postiteenuse osutaja määratud kohas kättetoimetamise piirkonnas või kohtu asukohas.

Saajale tuleb kõnealuse hoiustamise kohta saata kirjalik teatis samal viisil, nagu saadetakse tavapäraseidki kirju. Kui see ei ole võimalik, tuleb kirjalik teatis kinnitada eluruumide, äriruumide või institutsiooni ruumide uksele.

Hoiustatav dokument peab olema saaja jaoks kättesaadav kolm kuud. Kui saaja ei ole sellele nimetatud perioodi jooksul järele tulnud, tuleb dokument saatjale tagastada.

7.2 Kui kasutatakse muid viise, siis kuidas loetakse dokumendid kätte toimetatuks?

Asendusliku kättetoimetamise puhul eluruumides, äriruumides või institutsioonides (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 178) antakse dokument füüsiliselt üle asendusisikule.

Asenduslik kättetoimetamine postkasti panekuga (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 180) tähendab seda, et dokument loetakse kätte saaduks alates selle postkasti paneku hetkest.

Asenduslik kättetoimetamine hoiustamisega (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 181) tähendab seda, et dokument loetakse kätte saaduks alates kirjaliku teatise esitamise hetkest.

7.3 Kui kättetoimetamise muu viis seisneb dokumentide teatavas kohta (nt postkontorisse) hoiule andmisel, siis kuidas sellest adressaadile teatatakse?

Dokumendid ei tule mitte üksnes hoiustada, vaid selle kohta tuleb esitada kirjalik teatis selle isiku aadressile, kellele dokumendid tuleb kätte toimetada, kasutades selleks ette nähtud vormi ja tavapäraselt kirjade saatmise meetodit. Kui see ei ole võimalik, tuleb teatis kinnitada eluruumide, äriruumide või institutsiooni ruumide uksele.

7.4 Millised tagajärjed on sellel, kui adressaat keeldub dokumente vastu võtmast? Kas dokumendid loetakse kätte toimetatuks, kui keeldumine ei olnud õiguspärane?

Kui saaja on oma elukohas kohal, kuid keeldub dokumentide vastu võtmisest, tuleb eristada alljärgnevat olukorda.

Kui keeldumine on õigustatud, tuleb dokumentide kättetoimetamise menetlust alustada algusest. Keeldumine on õigustatud näiteks juhul, kui kasutatud aadress on vale või kui saaja ei ole täpselt tuvastatud.

Kui keeldumine ei ole õigustatud, tuleb dokument jätta saaja elukohta või äriruumidesse. Kui saajal ei ole elukohta või äriruume, tuleb dokument tagastada saatjale. Kui dokumenti ei saa kätte toimetada või selle vastuvõtmisest keeldutakse õigustamatult, loetakse dokument siiski kättetoimetatuks (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 179).

8 Välisriigist pärit dokumentide kättetoimetamine postiteenuseid kasutades (määruse artikkel 14)

8.1 Kui postiteenistus toimetab teie liikmesriigis adressaadile kätte välisriigist pärit dokumendi olukorras, kus on tarvis vastuvõtuteatist (määruse artikkel 14), siis kas postiteenistus toimetab dokumendi kätte ainult otse adressaadile või tohib ta kooskõlas siiseriiklike postiteenust käsitlevate normidega toimetada dokumendi kätte ka muule samal aadressil elavale isikule?

Ülemaailmse Postiliidu konventsiooni kirisaadetiste postitamist käsitlevate täiendavate sätete artikli RL141.3 kohaselt võib kättesaamiskinnituse allkirjastada ka muu isik, kes on riiklike õigusaktide alusel postisaadetisi vastu võtma volitatud. (Rahvusvahelise postikäibe määratud operaatorina viitab Deutsche Post AG nimetatud isikule kui asendusaaajale („*Ersatzempfänger*”), nagu on määratud kindlaks selle kirisaadetiste postitamise üldtingimustes (*Allgemeine Geschäftsbedingungen Brief*.) Asendusaaajad võivad olla Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvis 178 nimetatud isikud, nagu on loetletud punktis 7.1 eespool.

8.2 Kuidas saab teie liikmesriigi postiteenust käsitlevate normide kohaselt toimetada kätte välisriigist pärit dokumente määruse nr 1393/2007 artikli 14 kohaselt olukorras, kus kättetoimetamise aadressil ei ole eest leitud adressaati ega ühtegi muud dokumente vastu võtma pädevat isikut (kui see on siiseriiklike postiteenust käsitlevate normide kohaselt lubatud)?

Ülemaailmse Postiliidu konventsiooni kirisaadetiste postitamist käsitlevate täiendavate sätete artikli RL 151 kohaselt peab postiteenuse osutaja juhul, kui dokumentide kättetoimetamine nurjub, hoidma saadetise kättesaadavana. Deutsche Post AG toimetab tähtitud posti kohale üksnes isiklikult saajale või isikule, kelle saaja on kirjalikult volitanud saadetist vastu võtma.

8.3 Kas postkontor võimaldab dokumentidele teatava aja jooksul järele tulla, enne kui dokumendid kättetoimetamise võimatus tõttu tagasi saadetakse? Kui jah, siis kuidas teatatakse adressaadile, et ta peaks postkontorisse dokumentidele järele tulema?

Ülemaailmse Postiliidu konventsiooni artikli 151.5.3 kohaselt sätestatakse kättesaadavaks tegemiseks hoiustamise periood asjakohaste riiklike õigusaktide alusel. Nimetatud periood ei tohi siiski olla pikem kui üks kuu. Kui saajat on postisaadetisest teavitatud, hoiustab Deutsche Post AG saadetist ühe nädala. Kohaletoimetaja jätab saaja postkasti teatise üksikasjaliku teabega selle kohta, millises harukontoris ja kui kaua saadetist hoitakse.

9 Kas dokumentide kättetoimetamise kohta jääb kirjalik tõend?

Jah. Tõendina dokumentide kättetoimetamise õnnestumise kohta tuleb selle kohta esitada kirje selleks ette nähtud eeltrükitud vormil, mis tuleb viivitamata tagasi saata kohtu kantseleisse (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 182). Vorm sisaldab kõiki kättetoimetamise tõendamiseks vajalikke üksikasju, sh alljärgnevat.

Isiku nimi, kellele dokumendid kätte toimetatakse.

Isiku nimi, kellele dokumendid on füüsiliselt üle antud.

Kättetoimetamise koht, kuupäev ning – kohtu otsuse kohaselt – aeg.

Kättetoimetava isiku perekonnanimi, eesnimed ja allkiri ning, kui see on kohaldatav, üksikasjalikud andmed taotlusega seotud ettevõtte või asutuse kohta. Poolte algatatud dokumentide kättetoimetamise puhul tuleb kättesaamise tõend saata poolele, kelle nimel dokumendid on kätte toimetatud (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 193 lõige 3).

Asendusliku kättetoimetamise puhul võivad kohaldatavad olla alljärgnevad erinõuded. Sellistel juhtudel peab tõendiga alati kaasas olema ka asendusliku kättetoimetamise põhjendus. Kui kasutatakse asenduslikku kättetoimetamist dokumentide hoiustamisega, tuleb tõendile märkida teave selle kohta, kuidas kõnealusest hoiustamisest on kirjalikult teada antud. Kui dokumentide vastuvõtmisest keeldutakse ilma piisava õigustusega, tuleb tõendile märkida teave selle kohta, kes vastuvõtmisest keeldus ning kas saadetis on jäetud kättetoimetamiskohta või tagastatud saatjale.

Teatavate alljärgnevate õiguslike juhtumite puhul ei ole kättesaamistõendit vaja esitada.

Kui dokument toimetatakse kätte füüsiliselt kohtu ruumidesse, loetakse kättetoimetamise tõendiks dokumendiga ja failidega kaasas olevat märgendatud dokumentide kättetoimetamise ja selle aja kohta (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 173 teine lause).

Kui dokument toimetatakse kätte juristi vahendusel, loetakse piisavaks tõendiks juristipoolset kättesaamiskinnitust (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 174 lõiked 1 ja 4).

Tähtitud postiga kättesaamiskinnituse vastu kättetoimetamise puhul loetakse piisavaks tõendiks kättesaamiskinnitust (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 175 teine lause).

Sama kehtib ka juhul, kui dokumendid toimetatakse kätte tähtitud postiga kättesaamiskinnituse vastu välisriigis (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 183 lõike 1 punkt 1 ja lõike 2 teine lause).

Kui dokumendid toimetatakse kätte välisriigis kõnealuse riigi ametiasutuste, Saksamaa Liitvabariigi konsulaarmissiooni (*konsularische Vertretung des Bundes*) või välisministeeriumi (*Auswärtiges Amt*) abil, loetakse kättetoimetamise tõendiks kaasatud asutuse kinnitust (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahvi 183 lõike 1 punktid 2 ja 3 ning lõike 2 teine lause).

10 Mis saab siis, kui adressaat ei saa mingil põhjusel dokumente kätte või kui kättetoimetamisel rikutakse seadust (nt kui dokumendid toimetatakse kätte kolmandale isikule)? Kas kättetoimetamine võib sellest hoolimata kehtida (nt kas seadusrikkumist saab heastada) või tuleb dokumendid uuesti kätte toimetada?

Üldise põhimõtte kohaselt loetakse kättetoimetamine kehtetuks, kui selle puhul ei ole kinni peetud juriidiliselt sätestatud vormist ja on rikutud peamisi kohaldatavaid eeskirju.

Seaduses sätestatud kohaselt on nimetatud põhimõttest lubatud erandid, mille puhul võetakse arvesse kättetoimetamise eesmärki, nimelt tõestamiseks, et saaja on dokumendi kätte saanud ning tegemaks kindlaks, millal saadeti kätte saadi.

Kui ei ole võimalik tõestada, et dokumendi kättetoimetamisel on kinni peetud nõuetekohasest vorming, või kui dokument on kätte saadud dokumentide kättesaamisele kohaldatavaid kohustuslikke eeskirju rikkudes, loetakse dokumendi kättetoimetamine õnnestunuks ajahetkel, mil isik, kellele dokumendid õiguspäraselt kätte toimetada tuli, tegelikult saadeti kätte on saanud (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 189). Nimetatud juhul loetakse kättetoimetamise nõuete rikkumine sellega leevendatuks. Kohtul ei ole kättetoimetamise eeskirjade rikkumise leevendamise seisukohast kaalutusõigust. Isegi juhul, kui kättetoimetamisest alates hakatakse arvestama aja möödumist tähtajani, s.o vaidlustamatu tähtajani, võib eespool nimetatud tingimuste puhul leevendamist siiski kohaldada.

Kui saaja kättetoimetatavaid dokumente kätte ei saa, on võimalikud kaks alljärgnevat olukorda.

Kui kättetoimetamise puhul on rikutud peamisi kohaldatavaid eeskirju, siis leevendamist toimuda ei saa. See tähendab, et kättetoimetamismenetlus on kehtetu ja seda tuleb uuesti alustada.

Kui kättetoimetamine on ellu viidud kooskõlas juriidiliste eeskirjadega, eeldatakse, et teavitamine on toimunud asendusliku kättetoimetamise sätete kohaselt. Kui aga pool ei saa endast mitte olenevatel põhjustel dokumentide kättetoimetamisest teada, on võimalik varasema olukorra taastamine (Saksamaa tsiviilkohtumenetluse seadustiku paragrahv 230 jj).

11 Kas dokumentide kättetoimetamise eest peab maksma? Kui jah, siis kui palju?

Eristada tuleb automaatset kättetoimetamist ning poolte algatusel elluviidavat kättetoimetamist.

Teatavate menetluste kontekstis, kui tasud määratakse vaidluses käsitletava summa alusel, kaetakse menetluse tasuga dokumendi kättetoimetamise kümme esimest katset. Juhul, kui dokumentide kättetoimetamine on veel pärast seda vajalik või kui dokumendid toimetatakse kätte muu menetluse raames, kohaldatakse kindlasummalist 3,50 euro suurust maksu iga kord, kui dokumendid toimetatakse kätte koos kättetoimetamiskinnitusega, registreeritud posti teel kättesaamiskinnituse vastu või kohtu töötaja poolt. Poolte algatusel ellu viidav kättetoimetamine on kohtu määratava õiguskaitsetöötaja ülesanne. Kättetoimetamise korraldamiseks dokumendi (dokumentide) üleandmise eest postiteenuse osutajale tuleb kohtu määratud õiguskaitsetöötajale maksta 3 euro suurune tasu. Lisaks sellele tuleb tasuda koopiate jaoks ja postiteenuse osutamiseks vajalikud kulud. Kui dokument on kättetoimetamiseks usaldatud kohtu määratud õiguskaitsetöötajale ja see tuleb sertifitseerida, kohaldatakse kindlasummalise dokumentitasuga samaväärset eritasu. Selle tasu suurus on 0,50 eurot lehekülje kohta esimese 50 lehe jaoks ning 0,15 eurot iga järgneva lehekülje jaoks.

Kui dokumendi toimetab saajale kätte kohtu määratud õiguskaitsetöötaja isiklikult, on kohaldatav tasu 10 eurot. Nimetatud juhul tuleb katta ka kohtu määratud õiguskaitsetöötaja reisikulud summas 3,25–16,25 eurot, olenevalt saajani jõudmiseks vajalikust läbitavast vahemaast.

Viimati uuendatud: 14/11/2016

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.